

Hírlevél 2010. /01.
www.sinkatax.hu

Boldog Új Évet!

Áfa-törvény 2010-ben életbe lépő változásai

Az Áfa-törvény 2010. január 1-től hatályos módosítása a közösségi adószám alkalmazását, az adófizetési kötelezettség keletkezése, az adókötelesség tétel választásának szabályait, a számlázásra vonatkozó előírásokat, az alanyi mentesség és a külföldön letelepedett adóalanyok áfa-visszatérítésének szabályait, valamint a szolgáltatások teljesítési helyének meghatározásával kapcsolatos rendelkezéseket érinti. Az alábbiakban e változásokról – a szolgáltatások teljesítési helyének kérdéséről bővebben - lesz szó.

Az érthetőség kedvéért a 2009-ben hatályos előírásokkal való összevetésre most csak akkor térek ki, ha az szükséges a változás értelmezéséhez..

Közösségi adószám alkalmazása

Amennyiben az adóalany a Közösség más tagállamában végzett termék beszerzése során az eladónak megadja közösségi adószámát, akkor a beszerzés után adófizetésre kötelezett, függetlenül attól, hogy - például – használt ingóságot, műalkotást vásárol, vagy alanyi adómentesként új közlekedési eszközt szerez be, így a 20. § (1) bekezdés d) pontja alapján nem lenne adófizetésre kötelezett.

Minden áfaalanyknak közösségi adószámmal kell rendelkeznie ahhoz, hogy másik tagállami adóalanytól szolgáltatást vegyen igénybe, vagy annak azt nyújtson.

©Sinka Jánosné, 2010.Bp., www.sinkatax.hu, www.adocommando.hu, www.adokommando.hu |

Mivel a Hírlevélben, illetve a weboldalon, a letölthető dokumentumokban található írásokat, táblázatokat ingyenesen bocsátom rendelkezésedre, kérem értesíts, ha más **fizetős** szakmai anyagban, változatlan formában találkozol velük!

Adófizetési kötelezettség keletkezése részletvétel, illetve időszakos elszámolás esetén

Amennyiben a részletfizetés, illetve időszakos elszámolás időszaka meghaladja a 12 hónapot és az adót a szolgáltatást igénybevevő adóalany fizeti (és a teljesítés helye nem belföld), valamint a fizetési határidő a naptári év utolsó napját követő időpontra esik, akkor a teljesítés időpontjának kell tekinteni a naptári év utolsó napját is.

Adókötelessé tétel választásának módosítása

2010. január 31-ig nyilatkozatot lehet tenni arról, hogy az előzőleg tett bejelentéstől eltérően a **lakóingatlan-értékesítése** 2010. január 1-jétől mentes legyen az adó alól. Ha előzőleg az adókötelessé tételt az ingatlan (kivéve építési telek, mely mindenképpen adóköteles) értékesítések vonatkozásában az adóalany korábban nem választotta, akkor 2010. január 31-ig benyújtható nyilatkozattal 2010. január 1-jétől az ingatlanok értékesítésére, a lakóingatlanok értékesítésének kivételével választható az adókötelessé tétel. A nyilatkozatot legkésőbb 2010. január 31-ig kell az adóhatósághoz benyújtani vagy postára adni. A határidő elmulasztása jogvesztő, igazolási kérelem előterjesztésének nincs helye.

Fentiekhez kapcsolódóan fontos az ingatlant vásárló számára az a változás, hogy az **adóhatóságtól tájékoztatást** kérhet arról, hogy az ingatlant értékesítő adóalany vállalt-e áfakötelezettséget az ingatlanértékesítéseire, és ha igen, milyen. Ennek alapján ítélni meg a vásárló, hogy neki kell-e adóznia az ügylet után, és ha igen, akkor miként. Az ingatlant vásárló adóalany ugyanis e tájékoztatás nélkül nem tudhatja, hogy az általa megvásárolt ingatlanra az értékesítő azért nem számított fel áfát, mert az adómentes, vagy azért, mert az a fordított adózás hatálya alá tartozik.

Adómentes szolgáltatások körének bővülése

A közszolgáltató által (közszolgáltatói minőségében) teljesített, sportolással, testedzéssel kapcsolatos szolgáltatásnyújtás adómentes, a törvény 85.§.(1) bekezdése m) pontja értelmében 2010. január 1-től, ha azt

- természetes személynek teljesítik, aki azt sportolása, testedzése érdekében veszi igénybe, vagy
- olyan egyéb személy, szervezet részére teljesítik, amely azt közvetlenül természetes személy javára biztosítja, veszi igénybe.

Nem tartozik e körbe az uszoda- és strandfürdő – szolgáltatás, a sportesemény megtekintése, a sportolást, testedzést szolgáló ingatlan (ingatlanrész) bérbeadása (Ez utóbbi a törvény egyéb rendelkezése – 86.§. - alapján mentes az áfa alól.)

A szolgáltatást alvállalkozóként teljesítő adóalany szolgáltatása is adómentes, 2010. január 01-től.

Számlázási szabályok

Magánszemély vevő, megrendelő számára akkor nem kell számlát kibocsátani (feltéve, hogy a magánszemély nem kéri számla kibocsátását), ha legkésőbb a teljesítés időpontjáig az ellenérték adót is tartalmazó összegét készpénzzel, készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel vagy **pénzhelyettesítő eszközzel maradéktalanul** megtéríti.

©Sinka Jánosné, 2010.Bp., www.sinkatax.hu, www.adocommando.hu, www.adokommando.hu 1

Mivel a Hírlevélben, illetve a weboldalon, a letölthető dokumentumokban található írásokat, táblázatokat ingyenesen bocsátom rendelkezésedre, kérem értesíts, ha más **fizetős** szakmai anyagban, változatlan formában találkozol velük!

A korábbi előírások szerint a számla kibocsátás akkor volt mellőzhető, ha az adót is tartalmazó ellenértéket készpénzzel, készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel fizeti meg, tehát pénzhelyettesítő eszközzel történő fizetés esetén 2009-ben a számla kibocsátása nem volt mellőzhető, akkor sem, ha annak kibocsátását a magánszemély nem kérte.

Számlának kell tekinteni minden más olyan okiratot, amely a kibocsátó személy illetősége szerinti tagállam számlának tekint.

Alanyi adómentesség szabályai: egyes esetekben lehetséges az előzetesen felszámított adó levonása

Az alanyi adómentes adóalany úgy jár el **nem belföldön teljesített szolgáltatásnyújtása** során, mint egy – az áfát az általános szabályok szerint fizető - normál adóalany, azaz nem belföldön teljesített szolgáltatásnyújtásával összefüggésben **adólevonási jogot gyakorolhat**.

Ha az alanyi adómentes adóalany másik tagállamban letelepedett adóalanytól vesz igénybe szolgáltatást, akkor neki kell befizetnie az áfát.

Külföldön letelepedett adóalany áfa-visszatérítése

Az adó-visszatérítés eljárási szabályai számos ponton módosulnak.

A változás lényege, hogy a visszatérítési eljárás **kizárólag elektronikusan úton** intézhető, valamint a kérelem benyújtására előírt határidő a tárgyévet követő év szeptember 30-a (jelenleg a határidő a tárgyévet követő év június 30-a) lesz jövőre.

Teljesítés helye

Egy adott szolgáltatás adókövetkezményének meghatározása érdekében meg kell állapítani annak teljesítési helyét és az adó megfizetésére kötelezett személyét: ez utóbbi vagy a szolgáltatás nyújtója vagy az igénybe vevője.

Az ezzel kapcsolatos legfontosabb szabály az, hogy a fizikai értelemben vett teljesítési hely szinte soha nem azonos azzal a teljesítési hellyel, amit az Áfa-törvény szabályai ekként meghatároznak.

A törvényjavaslatban megadott teljesítési helyre vonatkozó szabályok azért nem egyeznek meg a tényleges fizikai teljesítési hellyel, mivel az EU szándéka szerint két különböző tagországban letelepedett adóalany nem számíthat fel egymásnak áfát (hozzáadott értékadót), mivel a felszámított adó visszatérítése jelentős adminisztrációs terhet jelent az érintett vállalkozások és tagállamok számára.

A 2009-ben hatályos szabályok szerint azonban egyes szolgáltatások esetében az adóalanyok adót kell felszámítani a külföldi partnerének kiállított számlában.

A jogalkotó szándéka szerint annak az adóalanyoknak kell adót fizetnie a teljesítési hely szerinti tagállamban, aki ott letelepedett. Ha mindkét szerződő partner letelepedett a teljesítési hely szerinti tagállamban, akkor a szolgáltatás nyújtójának kell megfizetnie az adót. Ha csak a vevőnek, megrendelőnek van telephelye, székhelye a teljesítési hely szerinti tagállamban, akkor a vevőnek kell az adót megfizetnie a vásárlása után – a fordított adózás szabályai szerint.

©Sinka Jánosné, 2010.Bp., www.sinkatax.hu, www.adocommando.hu, www.adokommando.hu |

Mivel a Hírlevélben, illetve a weboldalon, a letölthető dokumentumokban található írásokat, táblázatokat ingyenesen bocsátom rendelkezésedre, kérem értesíts, ha más **fizetős** szakmai anyagban, változatlan formában találkozol velük!

Az Áfa-tv. - 2008/8/EK tanácsi irányelvnek megfelelően újrafogalmazott – rendelkezései szerint. a teljesítés helyének meghatározása kapcsán két – egymástól eltérő - fő szabályt fogalmaz meg a törvény, aszerint, hogy adóalany vagy nem adóalany részére nyújtják a szolgáltatást.

Az adóalany fogalmát az Áfa tv. külön a teljesítés helyéhez kapcsolódóan nem határozza meg, így az adóalany fogalmát az Áfa tv. 5. § (1) bekezdés szerinti tartalommal kell alkalmazni: azaz adóalany az a jogképes személy vagy szervezet, aki (amely) saját neve alatt gazdasági tevékenységet folytat, tekintet nélkül annak helyére, céljára és eredményére.

Az igénybevevő adóalanyisága legegyszerűbben az illető személy, szervezet közösségi adószámával igazolható adóhatóság ellenőrzés során. Közösségi adószám hiányában szóba jöhet az is, hogy az igénybevevő a nyújtó részére saját adóhatósága által kiadott igazolás bemutatásával igazolja adóalanyiságát.

Az Áfa tv. szerint a teljesítés helyének meghatározása során az adóalany nem lehet adóalanynak tekinteni, ha a nyújtott szolgáltatást közvetlenül saját vagy alkalmazottai magán-szükségletének kielégítésére veszi igénybe. Ekkor a nem adóalany részére nyújtott szolgáltatás teljesítési helyének megállapítására vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. (A gyakorlatban ezen rendelkezés alkalmazása nehézségeket fog okozni – és adóhatósági iránymutatások, állásfoglalások tömegét teremt majd meg - , mivel a szolgáltatás nyújtója általában nincs abban a helyzetben, hogy meg tudja ítélni azt, miszerint a nyújtott szolgáltatás magáncélú felhasználást szolgált.)

Például, ha egy belföldi adóalany társaság számítógépes játékprogramokat vásárol Ausztriából alkalmazottai szabadidős tevékenysége céljára, akkor nem járhat el adóalanyi minőségben, mivel a vásárolt program nem a vállalkozási tevékenységét szolgálja, hanem az alkalmazottak magán-szükségeit elégíti ki.

Vizsont fentiekkel ellentétben a nem adóalanyi minőségében eljáró adóalany is adóalanyként minősül majd a szolgáltatások teljesítési helyének meghatározása kapcsán, ha a tevékenységéhez szükséges terméket, szolgáltatást vásárolja meg. Például, ha egy helyi önkormányzat közhatalmi tevékenysége érdekében vásárol egy ügyviteli programot, akkor bár tevékenysége nem áfa-köteles, de a program vásárlása tekintetében adóalanyként kell minősíteni.

Fontos, hogy egyes esetekben a belföldön alanyi mentes státuszban nyilvántartásba vett adóalanyok a külföldön teljesített szolgáltatásaik tekintetében nem járhatnak el alanyi mentes minőségben. Például, ha az alanyi mentes belföldi egyéni vállalkozó szobafestő-mázoló Bécsben egy osztrák illetőségű vállalkozás irodaházának kifestését végzi, akkor a megbízó részére kiállított számlában változatlanul nem tüntethet fel áfát, de nem azzal a megjegyzéssel, hogy „alanyi mentes”, hanem „külföldön teljesített szolgáltatás” jogcímén. Ennek megfelelően az osztrák megrendelőt adófizetési kötelezettség terheli az igénybe vett szolgáltatás után. Ezzel párhuzamosan a belföldön egyébként alanyi mentes adóalany az említett szolgáltatásával összefüggő, belföldön felmerült költségei áfáját visszaigényelheti. E szabályhoz kapcsolódóan az Art. új előírása az, hogy az alanyi mentes adóalany is közösségi adószámot kell kérnie, ha külföldön teljesít szolgáltatásnyújtást.

Fontos, hogy a külföldön teljesített szolgáltatások, illetve az azokhoz kapcsolódó adó-visszaigénylés miatt az adóalany nem veszíti el alanyi mentes jogállását: a belföldön teljesített szolgáltatásai és az azokhoz kapcsolódó beszerzések esetében továbbra is alanyi mentesként jár el.

Ha magyar illetőségű alanyi adómentes adóalany külfölditől olyan szolgáltatást vesz igénybe, amelynek teljesítési helye belföld, és így az adómegfizetésére ő kötelezett, akkor nem járhat el

alanyi mentes minőségben, azaz az igénybe vett szolgáltatás után megfizetett adó nem vonja maga után az adólevonási jogot..

A szolgáltatást megvásárló adóalanynak nyilatkozattételi kötelezettsége van a szolgáltatás nyújtója felé arról, hogy adóalanyi minőségében jár-e el a szolgáltatás igénybe vevőjeként vagy sem.

A teljesítési hely meghatározása kapcsán fentieket összegezve két alapszabályt fogalmazhatunk meg.

1. Ha a szolgáltatást adóalany vásárolja meg, akkor a teljesítési helyet a szolgáltatást vásárló gazdasági letelepedésének a helye (országa) határozza meg. Ha a vásárló több országban is letelepedett, akkor a szolgáltatás igénybevételében leginkább érintett gazdasági letelepedés országa a teljesítés helye. E tekintetben közömbös, hogy az érintett ország EU-tagállam vagy harmadik ország, az új szabályok szerint a teljesítés helye az az ország, ahol a vásárló adóalany székhelye, telephelye (gazdasági letelepülése) található
2. Ha a szolgáltatást nem adóalany vásárolja meg, akkor a teljesítési hely a szolgáltatás nyújtó adóalany gazdasági letelepedésének az országa. Például, ha egy magyar adóalany nyújt - szolgáltatást egy francia magánszemélynek, vagy nem adóalany szervezetnek, akkor adót kell felszámítania, mivel a teljesítés helye belföld lesz.

Az első szabály alól – két adóalany közti szolgáltatás esetében a teljesítési helyet a vevő gazdasági letelepedése határozza meg - van néhány kivétel:

- Ingatlanhoz közvetlenül kapcsolódó szolgáltatások – mint például az ingatlanközvetítői és szakértői szolgáltatások, építési munkák - esetében a teljesítés helyét az ingatlan fekvése határozza meg (jelenlegi szabályok nem változnak); kérdésként csak az merülhet fel, hogy az adót a szolgáltatás nyújtójának vagy az igénybe vevőjének kell megfizetnie. Magyarország területén kívül található ingatlannal kapcsolatos szolgáltatás esetén a magyar szolgáltatásnyújtónak nem kell magyar áfát felszámítania. Az ingatlan fekvése szerinti tagországban kell áfát fizetnie vagy a szolgáltatás nyújtójának, vagy az igénybe vevőjének. Ha az ingatlan harmadik országban fekszik, akkor az adott ország szabályai szerint kell eljárni.
- Kulturális, művészeti, tudományos, oktatási, szórakoztatási és sportszolgáltatások, továbbá más, ezekhez hasonló szolgáltatások (így különösen: kiállítások, vásárok és bemutatók rendezése), ideértve ezek szervezését is, valamint az előbbiekhöz járulékosan kapcsolódó szolgáltatások nyújtása esetében a teljesítés helye az a hely, ahol a szolgáltatást ténylegesen teljesítik (a 2009-ben érvényes szabályok nem változtak).
- Közlekedési eszközök rövid időtartamú bérbeadása esetében (rövid időtartam a folyamatosan bérbeadást jelenti, amely vízi-közlekedési eszköznél 90 napot, más közlekedési eszköznél 30 napot meg nem haladja meg) a teljesítés helye az a hely, ahol a közlekedési eszközt ténylegesen a bérbevevő birtokába adják; Például, ha egy magyar adóalany vállalkozás egy szlovák adóalanyának 60 napra bérbe ad egy teherautót, akkor a teljesítési hely Szlovákia, és a magyar cég áfát nem tüntet fel az ügyletről szóló számlájában. Ha ugyanezt a teherautót 30 napra adja bérbe, akkor a teljesítési hely belföld, és adót is fel kell tüntetnie a magyar cégnek a számlában.

- Közlekedési eszközök – ideértve a vasúti kocsikat is – bérbeadása esetében speciális szabályok érvényesülnek, ha az általános szabály szerint a teljesítés helye Közösségen kívüli területre esne, de a tényleges igénybevétel belföldön van; ebben az esetben a teljesítés helye az a hely, ahol a tényleges igénybevétel történik;
- Éttermi és egyéb vendéglátó-ipari szolgáltatások nyújtása esetében a teljesítés helye az a hely, ahol a szolgáltatást ténylegesen teljesítik;
- Az előző ponttól eltérően, ha az éttermi és egyéb vendéglátó-ipari szolgáltatások nyújtása vasúti, vízi vagy légi közlekedési eszközön történik, és az a Közösség területén végzett személyszállítás tartama alatt teljesül, a szolgáltatás nyújtásának teljesítési helye az a hely, ahol a személyszállítás indulási helye van (menettérti személyszállítás esetében az oda- és visszautazás külön-külön, önálló személyszállításnak tekintendő).

A második szabály alól – a nem adóalany részére nyújtott szolgáltatásokra vonatkozó alapszabály szerint a teljesítési helye a szolgáltatás nyújtójának székhelye, illetve teljesítéssel legközvetlenebbül érintett telephelye - is számos kivételt fogalmaz meg a javaslat:

- Ha a szolgáltatásnyújtás ingatlanhoz kapcsolódik, és a szolgáltatást megrendelő nem adóalany, akkor a teljesítési helyet ugyanolyan módon kell megállapítani, mint az „első főszabály” alóli kivételek esetében: azaz nincs annak jelentősége, hogy ki a megrendelő, a szolgáltatás teljesítési helyét az ingatlan fekvése határozza meg.
- Ha nem adóalany veszi igénybe a kulturális, művészeti, tudományos, oktatási, szórakoztatási és sportszolgáltatások, továbbá más, ezekhez hasonló szolgáltatásokat, a teljesítési hely az a hely, ahol a szolgáltatás fizikailag teljesül, azonos módon, mintha adóalany venné igénybe a szolgáltatást.
- Ha nem adóalany veszi bérbe a közlekedési eszközt rövid távra, akkor a teljesítési hely az eszköz átadásának helye. Ha hosszú távra veszik igénybe, akkor a „második főszabály” érvényesül, és a szolgáltatás nyújtójának gazdasági letelepedése dönti el a teljesítési hely kérdését. Például egy magyar alapítvány (nem adóalany) egy német cégtől személygépkocsit bérel két hétre, és azt Magyarországon adják át számára, akkor a teljesítési hely Magyarország, ha Németországban adják át a gépkocsit, akkor Németország lesz a teljesítési hely. Ha a gépkocsit 30 napnál hosszabb időre veszi bérbe az alapítvány, akkor a teljesítési hely mindenképpen Németország lesz, függetlenül attól, hogy a járművet hol adják át a bérlőnek.
- Közvetítői (ügynöki) szolgáltatás esetén a teljesítési hely az a hely, ahol a közvetített ügylet teljesül, amennyiben nem adóalany veszi igénybe a szolgáltatást. (A két adóalany közötti közvetítési díj teljesítési helyét a megrendelő gazdasági letelepedésének országa dönti el.) Például, ha egy vállalkozó vállalja, hogy a magánszemély nevében eljárva Németországból beszerez egy mosogatógépet egy magyar illetőségű magánszemélynek, és a közvetítői díjat a magánszemély felé kiszámlázza, akkor ennek a közvetítői szolgáltatásnak a teljesítési helye Németország, mivel a beszerzett mosogatógép értékesítésének teljesítési helye (ahol az az adásvétel pillanatában volt, illetve, ha fuvarozzák, akkor a fuvar indulási helye) Németország volt. Ha az ügylet ingatlanközvetítés, akkor a teljesítés helyét az ingatlan fekvésének helye határozza meg.
- Ha a közösségi teherfuvarozási szolgáltatást - egyik tagállamból a másik tagállamba- nem

adóalany veszi igénybe, akkor a teljesítési hely a fuvar indulási helye. (Ha adóalany veszi igénybe a szolgáltatást, akkor a teljesítés helyét a megrendelő gazdasági letelepedésének országa szerint kell meghatározni.)

- Ha az éttermi és egyéb vendéglátó-ipari szolgáltatást nem adóalany veszi igénybe, akkor a teljesítési hely a tényleges fizikai teljesítés helye. Ha közlekedési eszközön – például repülőgépen - szolgálják fel az ételt, italt, a Közösség területén lebonyolított útszakasz során a teljesítési hely a közlekedési eszköz indulási helye.
- A 2009-ben hatályos áfa-törvény 46.§-ában felsorolt szolgáltatások (például ügyvédi, számviteli, reklám szolgáltatások) esetén a teljesítés helye csak akkor függ az igénybe vevő letelepedésének (lakóhelyének) országától, ha az igénybe vevő nem adóalany és harmadik országbeli. Ha a szolgáltatásokat a Közösség tagállamában lakó magánszemély veszi igénybe, akkor a szolgáltatás nyújtójának gazdasági letelepedése dönti el a teljesítés helyének kérdését. Ha a Közösség valamely tagállamában vagy harmadik államban letelepedett adóalany a szolgáltatás igénybe vevője, akkor a megrendelő gazdasági letelepedése szerinti ország a teljesítés helye.

A fenti szabályok felvetik az adómegfizetésére kötelezett személyének kérdését is.

Fő szabály szerint a szolgáltatást nyújtó adóalany az adó fizetésére kötelezett. Ezért, ha az adóalany nem adóalanyként nyújtja a szolgáltatást, akkor mindenképpen a szolgáltatást nyújtónak kell megfizetnie az adót, vagyis áfát is tartalmazó számlát kiállítania, ha a szolgáltatást Magyarországon vagy más tagállamban teljesítette. Az adófizetési kötelezettsége az adóalanyként tehát akkor is fennáll, ha nem a saját tagállamában, hanem másik országban teljesített szolgáltatást. a magyar adóalany. Tehát, ha másik tagállamban nyújt szolgáltatást olyan megrendelőnek, aki nem adóalany, akkor az adott országban adóalanyként regisztráltatnia kell magát, és azt az áfát (hozzáadott értékadó) kell megfizetnie, amely az érintett országban érvényes, továbbá az ügyletről kiállított számlában is ezt az adómértéket, adót kell feltüntetnie. Valamint a szóban forgó külföldi országban kell a befizetést teljesítenie, illetve bevallási kötelezettsége is felmerül ott.

Harmadik országban történő teljesítés esetén ugyancsak az érintett ország szabályai az irányadóak, ezek alapján kell az adókötelezettséget megállapítani.

Fontos, hogy a külföldi teljesítési hely esetén a Magyarországon tévesen megfizetett adó nem mentesít a másik országban az adókötelezettség alól.

Amikor az ügylet két adóalany közt bonyolódik, a fő szabály akkor is az, hogy az adó megfizetésére a szolgáltatást nyújtó kötelezett. Azonban annak érdekében, hogy az adóalanyoknak ne kelljen több országban is regisztráltatniuk magukat – adott esetben egyetlen ügylet miatt - , a törvény speciális rendelkezéseket fogalmaz meg:

- Ha a szolgáltatás típusa alapján a teljesítési hely a megrendelő illetősége szerinti ország, akkor az adófizetésére a beszerző adóalany a kötelezett, ha a szolgáltatást nyújtónak nincs gazdasági letelepedése a teljesítési hely szerinti tagállamban. Például magyar adóalany fuvarozási szolgáltatást nyújt francia adóalanyként, akkor a teljesítés helye Franciaország, és mivel a magyar adóalanyként nincs székhelye, telephelye Franciaországban, a francia cég fogja megfizetni az áfát. A magyar vállalkozás áfa nélkül állítja ki a számlát, feltüntetve azon, hogy az adó megfizetésére a vevő kötelezett ha mindkét adóalany letelepedett a teljesítési hely szerinti tagállamban, akkor a szolgáltatás nyújtója az adó megfizetésére

kötelezett. Akkor, ha a szolgáltatás nyújtója több országban (nem csak tagállamban) is letelepedett, és a szolgáltatás nyújtás azon gazdasági telephelyének tulajdonítható, amely nem a teljesítési hely szerinti tagállamban van - azaz nem a vevő tagállamában - , akkor a vevő adóalanynak kell megfizetnie az áfát. Például egy olasz cégnek van Magyarországon telephelye, de a vállalkozás olyan szolgáltatást nyújt egy magyar adóalanynak, amely nem kapcsolható az olasz cég magyarországi telephelyéhez. Ebben az esetben a magyar cégnek kell az adót megfizetnie, az olasz vállalkozástól áfát nem tartalmazó számlát fog kapni. Ha a teljesítés helye a szolgáltatás igénybe vevőjének országa, és a szolgáltatás nyújtóját nyilvántartásba vették a teljesítés helye szerinti tagállamban, de nincs ott telephelye – azaz adószáma van, de gazdaságilag nem telepedett ott le - , az adót akkor is az adóalany vevő fizeti meg.

- Ha két adóalany közt kötött a szolgáltatás teljesítésére irányuló szerződés, és a teljesítési helyet valamely speciális kivételre vonatkozó előírás szerint kell megállapítani – például ingatlanhoz kapcsolódó szolgáltatás - , akkor a szolgáltatás nyújtójának kell az áfát megfizetnie. Például, ha egy Magyarországon található ingatlan takarítását végzi egy ugyancsak magyar illetőségű adóalany, akkor az adó fizetésére a szolgáltatás nyújtója kötelezett. Ellenben, ha az említett szolgáltatás nyújtója egy szlovákiai székhelyű vállalkozás, akkor - teljesítés helye Magyarország – az adót a magyar megrendelőnek kell megfizetnie.

Fontos figyelembe venni a *nyilvántartásba vétel* és a *gazdasági letelepedés* kategóriái közti különbséget. Ha egy vállalkozás gazdaságilag letelepszik egy tagállamban – mondjuk Romániában - , akkor ott nyilvántartásba veszik, adószámot kap. Az is lehetséges, hogy az adóalany az azért kell Romániában adószámot kérnie (regisztráltatnia magát) mert az általa nyújtott szolgáltatás teljesítési helye Románia és a megrendelő nem adóalany. (Például magyar szobafestő egyéni vállalkozó Romániában magánszemélyeknek nyújt szolgáltatást.) Ekkor az érintett vállalkozónak van egy román adószáma – nyilvántartásba vett adóalany Romániában -, de nincs gazdasági letelepedése. Szóval, akinek gazdasági letelepedése van egy adott országban, annak adószáma is van, de az adószám megléte nem jelenti azt, hogy letelepedése is van ott.

Akkor minősül egy adóalany letelepedettnek, ha telephelyet vagy fióktelepet létesít egy országban és azt be is jelenti az érintett ország szabályai szerint.

A teljesítés helyének megváltoztatásához kapcsolódó **változás**, miszerint a más tagállamban illetőséggel rendelkező adóalany nem belföldön nyújtott szolgáltatásról, valamint más tagállamban illetőséggel rendelkező adóalany által belföldön teljesített szolgáltatásról - a Közösségen belüli termékértékesítéshez, illetve a Közösségen belüli termékbeszerzéshez kapcsolódó adatszolgáltatáshoz hasonlóan – adatszolgáltatást kell teljesíteni (**összesítő nyilatkozat**).

Az összesítő nyilatkozatot a bevallási gyakorisággal egyező időszakra vonatkozóan kell benyújtani, azaz havi bevallásra kötelezett havi, negyedéves bevallásra kötelezett negyedéves időszakra. Nem kell összesítő nyilatkozatot benyújtani, ha nem történt szolgáltatásnyújtás, illetve szolgáltatás igénybevétele.

Ha a 2009. év bármely naptári negyedévében az Áfa tv. 89. §-ának (1) és (4) bekezdésében meghatározott adómentes Közösségen belüli termékértékesítés, valamint a 91. §-ának (2) bekezdése szerinti adómentes Közösségen belüli termékbeszerzés tárgynegyedévre vonatkozó, általános

forgalmi adó nélkül számított összesített ellenértéke meghaladja a 100 000 eurónak megfelelő pénzüsszeget, akkor 2010. évben negyedéves gyakoriságról havi gyakorisággal kell benyújtani az összesítő nyilatkozatot.

Az átváltásnál az Áfa tv. 256. §-át kell alkalmazni – azaz a Magyar Köztársaság Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló nemzetközi szerződést kihirdető törvény hatálybalépésének napján, az MNB által közzétett hivatalos forint/euró devizaárfolyamot, 252,19 forint /euró árfolyamot. . Mindazon gazdasági eseményeket, amelyekről összesítő nyilatkozatot kell benyújtani érintett a gyakoriság változásával.

Amennyiben az összesítő nyilatkozat havi gyakorisággal történő benyújtására való áttérést követő négy naptári negyedévben a 100.000 eurónak megfelelő értékhatár nem lépi túl az adóalany, és a negyedik naptári negyedévet követő adómegállapítási időszakra nem havi áfa- bevallást kell benyújtania, akkor a negyedik naptári negyedévet követő adómegállapítási időszakra ismét negyedéves összesítő nyilatkozat nyújtható be.

2010-től az adófizetési kötelezettség keletkezésének időpontja azon szolgáltatások esetében, amelyek külföldi adóalany teljesít, de a teljesítés helye Magyarország, az adófizetési kötelezettség keletkezésének időpontját a fizikai teljesítés időpontja, azaz a gazdasági esemény tényállásszerű megvalósulása időpontja határozza meg, illetve a határozott időszaki elszámolás esetén a fizetési határidő. Azaz nem alkalmazhatóak az adófizetési kötelezettség főszabálytól eltérő időpontjai – így az nem köthető sem a számla kézhezvételéhez, sem az ellenérték megtérítéséhez és nem lehet a teljesítést követő hónap 15. napja sem.

A szolgáltatások teljesítési helyére vonatkozó megváltozott, illetve új szabályokat első ízben azokra az ügyletekre kell alkalmazni, amelyeket 2009. december 31-e után teljesítenek, illetve ha a fizetendő adót a teljesítést megelőzően kell megállapítani, a megállapítási kötelezettség 2010-ben keletkezik.

Például, ha az adóalany szolgáltatást nyújt másik tagállamban letelepedett adóalanyinak, és erre 2009-ben előleget fizettek neki, de a szolgáltatást ő csak 2010-ben teljesíti majd, az előleg után nem kell megfizetnie az áfát, és az esetleg ehhez kapcsolódó önellenőrzés pótlékmentesen elvégezhető (a kapcsolódó bizonylatot is megfelelően korrigálnia kell).

Az **adólevonási jogot** a külföldi számla birtokában lehet gyakorolni, így ha a bevallás benyújtására előírt időpontig megérkezik a számla, a megállapított fizetendő adót - az Áfa-törvény levonási korlátainak figyelembevételével - levonhatóként is számításba lehet venni. Ha a számla később, a bevallás benyújtását követően érkezik meg, akkor a szolgáltatás igénybe vevője döntése szerint abban az elszámolási időszakban veheti azt figyelembe, amikor a számlát kézhez vette, de lehetősége van az önellenőrzésre is. Ekkor azt a bevallását módosítja, amelyikben az adott számlához kapcsolódó fizetendő adót szerepeltette. Ez alól csak az egyes, fordított adózás alá eső ügyletek - mint például a felszámolás alá eső adóalany tárgyi eszközeinek értékesítése - képeznek kivételt: a levonási jog számla hiányában egyéb olyan okiratok birtokában is gyakorolhatóvá válik, amelyek alapján a fizetendő adó megállapítható. A Közösségen belüli termékbeszerzések esetében azonban továbbra is a számla megléte az adólevonási jog gyakorlásának feltétele. Így ha valamely tagállamból szerzett be terméket a vállalkozás, de nem érkezett még meg a kapcsolódó számla, akkor adófizetési kötelezettsége felmerül, a közösségi termékbeszerzés jogcímén, de ezzel párhuzamosan adólevonási jogát nem gyakorolhatja számla hiányában.

(A közösségi termékbeszerzés adómegállapítási szabályai nem változtak.)

©Sinka Jánosné, 2010.Bp., www.sinkatax.hu, www.adocommando.hu, www.adokommando.hu 1

Mivel a Hírlevélben, illetve a weboldalon, a letölthető dokumentumokban található írásokat, táblázatokat ingyenesen bocsátom rendelkezésedre, kérem értesíts, ha más **fizetős** szakmai anyagban, változatlan formában találkozol velük!

Dióhéjban a béren kívüli juttatások 2010-ben érvényes szabályairól

A 2010-es évben is lesz olyan juttatás, amely adómentesen adható, de a többségük adókötelessé válik.

A béren kívüli juttatások még így is kedvezőbb adózásúak lesznek, mintha ugyanezt az összeget bérként kapná az érintett.

Megszűnik a juttatások adómentessége és természetbeni juttatásként adóznak:

- a legfeljebb évi három alkalommal adott csekély értékű ajándék értékéből a minimálbér 10 százalékát meg nem haladó része,
- a művelődési intézményi szolgáltatás évente a minimálbér összegéig,
- a hidegétkezési utalvány havonta 6 ezer forint értékhatárig,
- a legalább két éve használt számítógép ingyenes vagy kedvezményes juttatása,
- a villamos energia-iparban dolgozók díjkedvezménye, a bányászatban és erdőgazdálkodásban dolgozók szén- és tűzifa-járandóságának kedvezménye (a 2010. január 1-jét követően létrejövő munkaviszonyok esetében),
- a munkáltató által a magánszemély nyugdíjba vonulásakor természetben adott egyszeri ajándék értékéből 15 ezer forint,
- a versenyen vagy vetélkedőn nyert érem, trófea (összeghatártól függetlenül).

Ha a juttatást olyan magánszemély kapja, akivel a juttató biztosítással járó jogviszonyban áll - például munkaviszony- az adóteher 54 százalék, továbbá a juttatás adóval növelt értékére vetítve 27 százalék társadalombiztosítási járulék terheli a juttatót (a juttatást így 95,58 százalék adó- és járulék terheli!).

Ha a juttató és a juttatást kapó személy közt nem áll fenn biztosítással járó jogviszony, akkor a juttatást 54 százalék személyi jövedelemadó és 27 százalék egészségügyi hozzájárulás terheli - ekkor a járulék alapja a juttatás értéke, nem annak adóval növelt összege (a juttatásra rakódó teher így is 81 százalék!). E kötelezettségek is a juttatót terhelik.

A *kedvezményesen adózó természetbeni juttatások* 25 százalékos személyi jövedelemadóval adóznak, de más közterhet nem kell utánuk fizetni, azaz ezeket nem terheli járulék, illetve egészségügyi hozzájárulás. E körbe tartoznak:

- üdülési csekk vagy kedvezményes üdültetés az éves minimálbér mértékéig,
- iskolakezdési támogatás évente a minimálbér 30 százalékáig,
- munkáltatói hozzájárulás az önkéntes kölcsönös nyugdíjpénztár(ak)ba havonta a minimálbér 50 százalékáig,
- munkáltatói hozzájárulás az önkéntes kölcsönös egészségpénztár(ak)ba, önszegélyező pénztár(ak)ba havonta a minimálbér 30 százalékáig,
- foglalkoztatói hozzájárulás a foglalkoztatói nyugdíjnyújtó intézménybe havonta a minimálbér 50 százalékáig,
- magán-nyugdíjpénztári tagdíj-kiegészítés,
- iskolai rendszerű képzés évente, a minimálbér két és félszereséig,

- helyi utazási bérlet juttatása,
- melegétkeztetés havonta 18 ezer forintig,
- a szövetkezet közösségi alapjából történő juttatás évente a minimálbér 50 százalékáig.

A fentiek szerinti egyedi korlátokon felüli rész természetbeni juttatásként adózik, a fentebb már említett módon, a biztosítási jogviszony meglétének vagy hiányának függvényében. Azaz: ha a juttatást olyan magánszemély kapja, akivel a juttató biztosítással járó jogviszonyban áll - például munkaviszony- az adóteher 54 százalék, továbbá a juttatás adóval növelt értékére vetítve 27 százalék társadalombiztosítási járulék terheli a juttatót

Ha a juttató és a juttatást kapó személy közt nem áll fenn biztosítással járó jogviszony, akkor a juttatást 54 százalék személyi jövedelemadó és 27 százalék egészségügyi hozzájárulás terheli - ekkor a járulék alapja a juttatás értéke, nem annak adóval növelt összege. E kötelezettségek is a juttatót terhelik.

A társas vállalkozás személyesen közreműködő tagja és közeli hozzátartozója is részesülhet:

- melegétkezésben,
- helyibérlet-juttatásban,
- üdülési csekk juttatásban,
- üdülési szolgáltatásban,
- iskolakezdési támogatásban,
- iskolarendszerű képzésben.

A társas vállalkozás személyesen közreműködő tagja azonban továbbra sem részesülhet

- kedvezményesen adózó önkéntes kölcsönös biztosítópénztári hozzájárulásban és
- foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézményi befizetésben.

Fontos, hogy ha egy 2010-ben nyújtott természetbeni juttatás már 2009-ben sem minősült adómentesnek - például a munkaadó az adómentes kereten felül adott melegétkezési utalványt - , a munkáltatónak szabályoznia kell a juttatás feltételeit. Ha nem készíti el a szabályzatot, akkor a juttatás munkaviszonyból származó jövedelemnek minősül és ennek megfelelően terheli adó és járulék.

A Cafeteria e-book 2010. évi szabályok szerint frissített változatát néhány nap múlva megkapja mindenki, aki feliratkozott a hírlevélre. Azok, akik újak a listán és ezt a könyvet kérték, a többiekkel együtt fogják megkapni az aktuális anyagot, addig szíves türelmüket kérem.

A Hírlevél következő számában a vagyonadóval – különös figyelemmel az eva adóalanyok közelgő bevallási határidejére - foglalkozunk.